

pasbaar' te zijn om buitengewoon interessant en soms zelfs inspirerend te zijn.

PERSPECTIEF IS VERANDERD

Maar onlangs, vanwege de *brexit*, is mijn perspectief op Kuiper veranderd. Engeland wil de Europese Unie verlaten, terwijl Schotland wil blijven. Hier in Edinburgh, de politieke hoofdstad van Schotland, heeft 74 procent van

gedefinieerd), je geslacht neem jij alle beslissingen in alles, behalve je ras. Jij bent degene die alles bepaalt. En dat moet, in de naam van zelfactualisering. Anders ben jij niet authentiek.

LASTIGE VRAGEN

Met al deze dingen besloot je iets voor jezelf met weinig gevolgen voor de zelfactualisering van je naaste. Ik mocht kiezen om gereformeerd te zijn, om thuis Gaelic te spreken, om naar Nederland te verhuizen, terwijl mijn buurman alleen maar Engels wil praten, altijd op hetzelfde plekje woont, en nooit naar een kerk wil. Persoonlijke keuzes om een eigen identiteit op te bouwen. Maar met de *brexit* werd dit anders voor wie zich in de minderheid (dat wil zeggen Schotland) bevond. Dan kon je naaste een enorme beslissing nemen waarmee jouw identiteitsmogelijkheden werden bepaald of beperkt.

Voor het moderne zelf doet dat pijn, en die pijn heeft al een naam gekregen: de *brexistential crisis*. Wat betekent het als je je 'doodschaamt' (zoals ik het steeds meer hoor) voor je paspoort en landgenoten, of voor de politieke richting van je land, of voor de wil van de oudere generatie? Wat moet je zeggen over alle twintigers die niet meer met hun anti-EU-ouders willen spreken (wat ook gebeurt)? Wat betekent het voor de Engelsman, woonachtig in Glasgow, dat nu heel graag Schotse onafhankelijkheid wil? Is de *brexit* nog een reden voor Schotten om te zeggen, 'ik voel me Schots maar absoluut niet Brits'? Wat moeten Britten in andere EU-landen doen? Hun paspoorten opgeven, op zoek naar zekerheid waar ze nu wonen? Hun Britse nationaliteit af-

keuren? Dit zijn lastige vragen. De *brexistential crisis* is echt.

IDENTITEIT

Tot op zekere hoogte heb ik dit ook persoonlijk meegemaakt. Ik koos voor zowel een Schotse als een Europese identiteit. Als student ging ik naar Parijs om daar Frans te leren. Geweldig. Na het afronden van mijn PhD ben ik naar Nederland verhuisd – zonder visum, omdat het niet nodig was. Dankzij de Europese Unie staat *birthplace: Zwolle* op het paspoort van mijn dochttertje.

Wij hebben drie jaar in Nederland gewoond, de taal geleerd, en allerlei belangrijke ervaringen gehad. Wij voelden ons er thuis. Wat was het mooi om mijn identiteit zo te kiezen: morgen naar Nederland toe, en daarna zien we wel! In principe waren er overal mogelijkheden. Ik werd wie ik graag wilde zijn, en ik vond die vrijheid mooi. De *brexit* is een enorme teleurstelling voor mij – want ik ben ook een moderne mens, gewend aan zelfactualisering.

BREXIT

Wat heeft Abraham Kuiper met zo'n *brexistential crisis* te maken? In Edinburgh zitten wij in *Cornerstone*, een kleine *Redeemer-achtige churchplant*. Op de zondag na de *brexit* ging er een predikant-in-opleiding voor, een jonge Schot wiens prachtige preek over Psalm 46 ging. Hij sprak over je verhouding met God als je een onverwachte schok meemaakt: als je plotseling ziek wordt of er een terreuraanslag is. *Brexit* werd ook genoemd als actueel voorbeeld, omdat niemand het had echt verwacht. Zulke dingen kunnen allerlei vragen oproepen. Wat is er aan de hand? Waar gaan we naar-

toe? Waar kan ik vastigheid vinden in mijn leven? Hoe ga ik met mijn medemensen om als we het echt niet eens zijn over, bijvoorbeeld, de *brexit*? Zo'n belevenis versterkt onze ervaring van de wereld als een soort postmodernistische chaos. Ervoor was het al lastig om te snappen hoe alles bij elkaar kon horen, daarna werd het nog een stuk lastiger.

TROOST

Hoe troost je als predikant christenen die een *brexistential crisis* meemaken? En hoe verkondig je het evangelie voor ongelovigen die dezelfde crisis voelen? In dit geval ging de jonge voorganger direct (en expliciet) naar het 'geen enkel duimbreed' van Abraham Kuiper. Niets is voor Jezus onverwacht. Niets schokt hem, omdat hij de Heere God is, en daarom moet Hij mijn rots zijn. Die heb ik nodig als beginsel en uitgangspunt van mijn leven. Zonder dit blijf ik gewoon verloren en teleurgesteld in de desbetreffende chaos.

Meer dan ooit heb ik de laatste tijd verlangd naar Kuipers visie op een Christus die alles beheerst, die over alles mijn! uitspreekt. Misschien is Kuiper hier wel toepasbaarder dan ik eerder had geloofd.

James Eglinton promoveerde in Edinburgh in de systematische en historische theologie. Na drie jaar als onderzoeker aan de Theologische Universiteit Kampen (2010-2013) te hebben gewerkt, kreeg hij een benoeming als

meldrum lecturer in reformed theology aan de Universiteit van Edinburgh.

BREXIT VERSTERKT ONZE ERVARING VAN DE WERELD ALS EEN POSTMODERNISTISCHE CHAOS

de bevolking voor de EU gestemd. Maar dat maakt niet uit: *brexit* is de uitslag zowel voor pro-EU- Schotland als voor anti-EU-Engeland. Tenzij Schotland onafhankelijk wordt, zullen wij ons EU-burgerschap verliezen, ondanks de grote meerderheid van de Schotten die *stay* heeft gestemd. En dat vinden velen heel naar. Het is gewoon niet leuk als een belangrijk deel van je persoonlijke en culturele identiteit (met alle voordelen ervan) je ontnomen wordt door de beslissing van het volk van een ander land. Dit is vooral erg voor onze jongeren, met hun moderne zelfbegrip. Vanaf het begin wordt hen geleerd, 'jij mag bepalen wie jij bent.' In je opleiding, je identiteit (die vooral seksueel wordt